

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยคำขยายกริยาในภาษาถิ่นลำพูน สรุปได้ผลดังนี้

1. ประเภทของคำขยายที่เกี่ยวข้องกับคำกริยา

จากการศึกษาพบว่าคำขยายที่เกี่ยวข้องกับคำกริยาในภาษาถิ่นลำพูน มี 3 ประเภท ได้แก่

1.1 คำที่ขยายคำกริยา

ชนิดของคำที่จัดอยู่ในกลุ่มคำขยายประเภทนี้ได้แก่ คำบ่งเวลา คำบอกความถี่ คำบอกความเห็น คำบอกผู้ทำร่วม คำปฏิเสธ และ คำวิเศษณ์

1.2 คำที่ขยายไ้ทั้งคำนามและคำกริยา

ชนิดของคำที่จัดอยู่ในกลุ่มคำขยายประเภทนี้ได้แก่ คำกริยา คำบ่งชี้ คำบอกจำนวน คำบอกลำดับ คำไม่ชี้เฉพาะ และ คำแยกประเภท

1.3 คำที่ขยายไ้ทั้งคำนาม คำกริยา และ คำบอกจำนวน

ชนิดของคำที่จัดอยู่ในกลุ่มคำขยายประเภทนี้ได้แก่ คำบอกความสำคัญ

2. ตำแหน่งของคำขยายกริยา

เมื่อพิจารณาคำแห่งของคำขยายกริยาที่ปรากฏร่วมกับคำกริยา สามารถแบ่งคำขยายกริยาได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

2.1 คำขยายกริยาประเภทที่ปรากฏหน้าคำกริยา

ชนิดของคำที่สามารถทำหน้าที่เป็นคำขยายกริยาประเภทนี้ได้ คือ คำบอกความเห็น และคำปฏิเสธ

2.2 คำขยายกริยาประเภทที่ปรากฏหลังคำกริยา

ชนิดของคำที่สามารถทำหน้าที่เป็นคำขยายกริยาประเภทนี้ได้ คือ คำบ่งชี้
คำบอกความถี่ คำบอกผู้ทำร่วม คำบอกลำดับ คำแยกประเภท และ คำวิเศษณ์

2.3 คำขยายกริยาประเภทที่ปรากฏได้ทั้งหน้าและหลังคำกริยา

ชนิดของคำที่สามารถทำหน้าที่เป็นคำขยายกริยาประเภทนี้ได้ คือ คำกริยา คำ
บ่งเวลา คำบอกความสำคัญ คำบอกจำนวน และคำไม่ชี้เฉพาะ

3. การปรากฏร่วมกันของคำขยายกริยา

คำขยายกริยาในภาษาถิ่นลำพูน มีการปรากฏร่วมกันได้ 2 ลักษณะ คือ

3.1 การปรากฏร่วมกันของคำขยายกริยาชนิดเดียวกัน

3.2 การปรากฏร่วมกันของคำขยายกริยาต่างชนิดกัน

การปรากฏร่วมกันของคำขยายกริยาชนิดเดียวกัน

คำกริยา คำบ่งเวลา คำบอกความสำคัญ คำบอกความเห็น คำบอกจำนวน
และคำวิเศษณ์ สามารถปรากฏร่วมกับคำชนิดเดียวกัน เพื่อทำหน้าที่ขยายคำกริยาได้
ดังนี้

คำกริยา

คำกริยาสามารถปรากฏร่วมกันเพื่อทำหน้าที่ขยายคำกริยาได้ 6 แบบ
ดังต่อไปนี้

1. คำกริยา 2 คำ / _____
2. _____ / คำกริยา 2 คำ
3. คำกริยา 1 คำ / _____ / คำกริยา 1 คำ
4. คำกริยา 1 คำ / _____ / คำกริยา 2 คำ
5. คำกริยา 2 คำ / _____ / คำกริยา 1 คำ
6. คำกริยา 2 คำ / _____ / คำกริยา 1 คำ

ค่านิ่งเวลา

ค่านิ่งเวลาสามารถปรากฏร่วมกันเพื่อทำหน้าที่ขยายค่ากริยาได้ 6 แบบดังต่อไปนี้

ต่อไปนี้

1. ค่านิ่งเวลา 2 คำ / _____
2. _____ / ค่านิ่งเวลา 2 คำ
3. ค่านิ่งเวลา 1 คำ / _____ / ค่านิ่งเวลา 1 คำ
4. ค่านิ่งเวลา 1 คำ / _____ / ค่านิ่งเวลา 2 คำ
5. ค่านิ่งเวลา 2 คำ / _____ / ค่านิ่งเวลา 1 คำ
6. ค่านิ่งเวลา 2 คำ / _____ / ค่านิ่งเวลา 2 คำ

ค่าออกความสำคัญ

ค่าออกความสำคัญสามารถปรากฏร่วมกันเพื่อทำหน้าที่ขยายค่ากริยาได้ดังนี้

ค่าออกความสำคัญ 1 คำ / _____ / ค่าออกความสำคัญ 1 คำ

ค่าออกความเห็น

ค่าออกความเห็นสามารถปรากฏร่วมกันเพื่อทำหน้าที่ขยายค่ากริยาได้ดังนี้

ค่าออกความเห็นประเภทที่ 1 1 คำ / ค่าออกความเห็นประเภทที่ 2 1 คำ

/ _____

ค่าออกจำนวน

ค่าออกจำนวนสามารถปรากฏร่วมกัน เพื่อทำหน้าที่ขยายค่ากริยาได้ 2 แบบ

ดังต่อไปนี้

1. _____ / ค่าออกจำนวนประเภทที่ 2 2 คำ
2. _____ / ค่าออกจำนวนประเภทที่ 1 1 คำ / ค่าออกจำนวน
ประเภทที่ 2 1 คำ

คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์สามารถปรากฏร่วมกันเพื่อทำหน้าที่ขยายค่ากริยาได้ดังนี้

_____ / คำวิเศษณ์ 2 คำ

การปรากฏร่วมกันของคำขยายกริยาทางชนิดกัน

คำที่สามารถทำหน้าที่ขยายกริยาได้ทั้ง 13 ชนิด คือ คำกริยา คำบ่งชี้ คำบ่งเวลา คำบอกความดี คำบอกความสำคัญ คำบอกความสำคัญ คำบอกความเห็น คำบอกจำนวน คำบอกผู้ทำรวม คำบอกลำดับ คำปฏิเสธ คำไม่ชี้เฉพาะ คำแยกประเภท และคำวิเศษณ์ สามารถปรากฏร่วมกันเพื่อทำหน้าที่ขยายกริยาในภาษาถิ่น-ลำพูนได้ดังนี้

1. คำไม่ชี้เฉพาะคำบ่งเวลา คำบอกความเห็น คำปฏิเสธ และคำกริยา สามารถปรากฏร่วมกัน โดยมีตำแหน่งอยู่หน้าคำกริยาที่ถูกขยาย คำไม่ชี้เฉพาะจะอยู่หน้าคำกริยาชนิดอื่น ๆ ต่อไปเป็นคำบ่งเวลา คำบอกความเห็น คำปฏิเสธ และคำกริยาตามลำดับ
2. คำกริยา คำบอกลำดับ และคำไม่ชี้เฉพาะ ปรากฏร่วมกัน โดยมีตำแหน่งอยู่หลังคำกริยาที่ถูกขยาย คำกริยาจะอยู่หน้าคำกริยาชนิดอื่น ๆ ต่อไปเป็นคำบอกลำดับ และคำไม่ชี้เฉพาะตามลำดับ
3. คำบอกผู้ทำรวม คำบ่งเวลา และคำบอกจำนวนสามารถปรากฏร่วมกัน โดยมีตำแหน่งอยู่หลังคำกริยาที่ถูกขยาย คำบอกผู้ทำรวมปรากฏหน้าคำขยายกริยาชนิดอื่น ๆ ต่อไปเป็นคำบ่งเวลาและคำบอกจำนวนตามลำดับ
4. คำบอกผู้ทำรวม คำบอกความดี คำบอกจำนวน และคำบอกความสำคัญ สามารถปรากฏร่วมกัน โดยมีตำแหน่งอยู่หลังคำกริยาที่ถูกขยาย คำบอกผู้ทำรวมจะอยู่หน้าคำขยายกริยาชนิดอื่น ๆ ต่อไปเป็นคำบอกความดี คำบอกจำนวน และคำบอกความสำคัญตามลำดับ
5. คำกริยา คำบอกลำดับ คำบอกจำนวน และคำบอกความสำคัญ สามารถปรากฏร่วมกัน โดยมีตำแหน่งอยู่หลังคำกริยาที่ถูกขยาย คำกริยาจะอยู่หน้าคำขยายกริยาชนิดอื่น ๆ ต่อไป เป็นคำบอกลำดับ คำบอกจำนวน และคำบอกความสำคัญตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการทำหน้าที่เป็นคำขยายกริยาของคำชนิดต่าง ๆ พบว่าคำวิเศษณ์มีลักษณะที่น่าสนใจหลายประการ อาทิ เช่น

1. คำวิเศษณ์บางคำขยายคำกริยาบางคำเท่านั้น

ตัวอย่าง

tha:n ³	dε:ŋ ¹	<u>pa - lin</u> ⁵
ถาน	แดง	(เก่า)

คำวิเศษณ์ /pa - lin⁵/ (เก่า) ใช้ขยายคำกริยา /dε:ŋ¹/ "แดง"

เท่านั้น

fon ²	tok ²	<u>su^j su^j</u> ²
ฝน	ตก	พรวด ๆ

คำวิเศษณ์ /su^j su^j/ พรวด ๆ ใช้ขยายคำกริยา /tok²/ "ตก" และต้องเป็นการตกของฝนเท่านั้น

2. คำวิเศษณ์บางคำใช้ขยายคำกริยาได้หลายคำ

ตัวอย่าง

pa:k ³	nว:ŋ ⁶	dε:ŋ ¹	<u>phi:⁵ li:⁵</u>
ปาก	น้อง	แดง	<u>ระเรื่อ</u> (แบบนำเอ็นดู)

nว:ŋ ⁶	ŋa:m ¹	<u>phi:⁵ li:⁵</u>
น้อง	สวย	(แบบแรกรุ่ง)

.ku-la:p ³	ba:n ¹	<u>phi:⁵ li:⁵</u>
กุหลาบ	บาน	(แบบแรกแย้ม)

คำวิเศษณ์ /phi:5 li:5/ จะขยายคำกริยา /de:ŋ¹/ "แดง" /ŋa:t¹/ "สวย" และ /ba:t¹/ "บาน" ได้ ในตัวอย่างแรก /phi:5 li:5/ มีความหมายว่า "ระเรื่อ" (แบนน้ำเห็นคุ) ในตัวอย่างที่สองมีความหมายว่า "แบบแรกรุ่ง" และในตัวอย่างที่สามมีความหมายว่า "แบบแรกแย้ม"

3. คำวิเศษณ์บางคำถ้าเปลี่ยนเสียงสระ จะทำให้ความหมายเกี่ยวกับขนาดและสัณฐานเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่าง

/cik ² pik ² /	(เล็ก ๆ ตั้ง เค้นขึ้น)
/cɔk ² pɔk ² /	(เล็ก ๆ ป้อม ๆ ตั้ง เค้นขึ้น)
/cuk ² puk ² /	(เล็กค่อนข้างกลมวาง เค้นอยู่)
/cok ² pok ² /	(ใหญ่วาง เค้นอยู่)

4. คำวิเศษณ์บางคู่เมื่อนำมาใช้ร่วมกันจะบอกความหมายเป็นพหูพจน์

ตัวอย่าง

ŋw:ŋ ⁶	naŋ ⁴	$\frac{cik^2 \quad pik^2}{\quad}$
น้อง	นั่ง	(เล็ก ๆ ตั้ง เค้นขึ้น)
de:ŋ ¹	naŋ ⁴	$\frac{cɔk^2 \quad pɔk^2}{\quad}$
แดง	นั่ง	(เล็ก ๆ ป้อม ๆ ตั้ง เค้นขึ้น)
la-ʔw:n ³	naŋ ⁴	$\frac{cik^2 \quad pik^2 \quad cɔk^2 \quad pɔk^2}{\quad}$
เล็ก ๆ	นั่ง	(เล็กสูง เค้นขึ้นไป และมีหลายคน)

คำวิเศษณ์ /cik² pik²/ (เล็ก ๆ ตั้ง เค้นขึ้น) และ /cɔk² pɔk²/ (เล็ก ๆ ป้อม ๆ ตั้ง เค้นขึ้น) เมื่อใช้ร่วมกันจะมีความหมายว่า (เล็ก สูง เค้นขึ้นมา และมีหลายคน)

ผู้วิจัยเห็นว่าคำวิเศษณ์ในภาษาถิ่นลำพูนมีลักษณะน่าสนใจ จึงใคร่เสนอให้ผู้สนใจทางภาษาศาสตร์ได้ศึกษาค้นคว้าต่อไปว่า คำวิเศษณ์คำใดใช้ขยายคำกริยาคำใดได้บ้าง เมื่อขยายคำกริยาต่างกัน คำวิเศษณ์คำเดียวกันนั้นเองจะขยายความหมายเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไรหรือไม่ และคำวิเศษณ์ที่มีเสียงใกล้เคียงกันมีความสัมพันธ์กันทางความหมายเพียงไร โดยอาจศึกษาคำวิเศษณ์ในภาษาถิ่นลำพูนหรือภาษาถิ่นอื่น ๆ ก็ได้